

NEFT HÜQUQU VƏ YA LEX PETROLEA NEFT SƏNAYESİNİN HÜQUQİ TƏNZİMLƏNMƏSİ SAHƏSİNDƏ BEYNƏLXALQ HÜQUQA YENİ BAXIŞ KİMİ

Anar Pənahov*

Xülasə

Məqalədə neft hüququ və ya lex petrolea barədə nəzəri fikirlər hüquq ədəbiyyatlarında fikir müxtəlifliyi əsasında geniş təhlil edilir. Qeyd edilir ki, lex petrolea neft sənayesinin qloballığı və əhəmiyyəti nəzərə alınmaqla beynəlxalq hüquqda kifayət qədər geniş paya malikdir. Müəllif belə nəticəyə gəlir ki, neft hüququ və ya lex petrolea həm beynəlxalq ümumi hüququn, həm də beynəlxalq xüsusi hüququn predmetinə daxil olan məsələləri ehtiva edən hüquq sahəsi kimi qəbul edilə bilər.

Açar sözlər: *neft hüququ, neft kontraktları, beynəlxalq hüquq, yurisdiksiya, model kontraktlar, dövlətlərarası mübahisələr, neft şirkətləri.*

Ötən əsrin sonlarından etibarən neft və qaz hüququna və arbitraj hüququna dair xüsusi ədəbiyyatlarda lex petrolea və ya neft hüququ termini getdikcə daha çox işlənməyə başlayır. Bu tendensiya enerji hüququ çərçivəsində neft hasilatının hüquqi tənzimlənməsinin özünəməxsusluğu, həmçinin bu sahədə hüquq normalarının real konseptual xüsusiyyətlərinin fərqləndirilməsi zərurətini meydana gətirmişdir [5, s.2]. Neft hüququ konsepsiyasının digər bir tərəfdarı T.Martin müasir beynəlxalq hüquqda neft hüququnun fərqləndirilməsi zərurətini qeyd etsə də, hüquqi lüğətlərdə belə bir anlayışın olmaması reallığını da qəbul edir [10, s.1]. Bununla belə, bəzi müəlliflər hesab edirlər ki, enerji hüququnda neft-qaz hüququnun (əsasən neft hüququ – lex petrolea) və dağ-mədən sənayesi hüququnun (lex mineralia) fərqləndirilməsi düzgün deyildir [7, s.35]. Eyni mövqedən S.S.Seliverstov da çıxış edərək bildirir ki, enerji hüququ iqtisadiyyatın energetika ilə bağlı meydana gələn ictimai münasibətlərini tənzim edən normaların məcmusudur. Bu mənada müəllif neft hüququnu enerji hüququnda xüsusi fərqləndirməyərək, neft məfhumunun yalnız enerji hüquq münasibətlərinin tənzim etdiyi obyekt kimi xüsusiyyətlərini fərqləndirir [16, s.52].

Yenə də, T.Martinin fikrinə istinad edərək, qeyd edə bilərik ki, neft hüququ uzun illər ərzində işlənilib hazırlanmış və beynəlxalq neft sektorunda yaranan geniş əhatəli mübahisələr onun müzakirə predmetinə daxil olmuşdur. Belə ki, neft hüququna, ilk növbədə, beynəlxalq arbitraj və məhkəmə işlərində istinad olunur. Bununla belə, bu sahə dövlətdaxili qanunvericilikdə və neft kontraktlarında da təzahür etməklə, inkişaf etdirilmişdir [10, s.1]. Neft kontraktları isə mübahisələrin həlli ilə bağlı müəyyən müddəalar nəzərdə tutur ki, bu cür mübahisələrin beynəlxalq arbitrajlarda həlli məhz neft hüququnun inkişafının əsas meyarı hesab oluna bilər. Məhkəmələrdən fərqli olaraq, beynəlxalq arbitrajlar presedent hüququ ilə əlaqədar olmurlar [1], başqa sözlə, onların qərarları digər

* Bakı Dövləti Universiteti, “Beynəlxalq ümumi hüquq” kafedrasının dissertantı

tribunallar üçün məcburi hesab olunmur. Buna baxmayaraq, arbitrlər də əsassız şəkildə deyil, müəyyən hüquqi bazaya əsaslanaraq qərar qəbul edirlər. Praktiki nəticə ondan ibarətdir ki, beynəlxalq arbitrajlarda presedentlərdən istifadə olunur, bu isə neft hüququnun inkişafını şərtləndirir. Beləliklə, neft hüququnun məzmunu və necə tətbiq olunması həm beynəlxalq arbitrajlar üçün, həm də neft və qaz hasilatçıları və istehlakçıları üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etməklə, investisiya mübahisələrində [19], eləcə də beynəlxalq kommersiya mübahisələrində [18] kifayət qədər böyük paya malikdir.

Neft hüququ daha çox beynəlxalq neft-qaz sektorunda yaranan mübahisələr üzrə çıxarılan qərarlarda formalaşır. Məhz burada neft sektoruna təsir göstərən kontraktlar, qanunvericiliklər və sazişlər yoxlanılır və şərh olunur. Beləliklə, neft hüququnu tam həcmdə qiymətləndirmək üçün beynəlxalq neft-qaz ticarətində yaranan bütün mübahisələri nəzərdən keçirmək lazımdır. Ümumilikdə, beynəlxalq neft-qaz sektorunda yaranan mübahisələrin dörd kateqoriyasını fərqləndirmək olar: dövlətlərarası mübahisələr, şirkətlərlə dövlətlər arasında yaranan mübahisələr, şirkətlər arasında yaranan mübahisələr, fiziki şəxslərlə şirkətlər arasında yaranan mübahisələr [8, s.332-368].

Dövlətlərarası mübahisələrə daha çox dəniz məkanlarında yerləşən sərhəd neft və qaz yataqlarına dair mübahisələr aid edilir. Bu mübahisələrdə dövlət suverenliyi əsas kimi çıxış etdiyinə görə yalnız hökumətlər tərəf kimi çıxış edirlər və qonşu dövlətlərlə sərhədləri müəyyən edirlər. Lakin, bəzən iri neft-qaz şirkətləri də dolayı olaraq bu mübahisələrdə iştirak edirlər. Bu hal adətən həmin şirkətlərə mübahisəli ərazilərin hüdudlarından kənarında güzəştlər təqdim edildiyi zaman baş verir. Dünya okeanında böyük ərazilərdə dəniz sərhədlərinin müəyyən olunmaması səbəbindən yeni kəşfiyyat rayonlarına daxil olarkən, neft və qaz kəşfiyyatı və hasilatı üzrə ixtisaslaşmış iri transmilli şirkətlər tez-tez sərhədlərlə əlaqədar qeyri-müəyyənliklə üzləşirlər [14, s.25]. Nəticədə suveren dövlətlər arasında sərhəd mübahisələri beynəlxalq neft və qaz sektoruna təsir göstərməklə, neft-hüququnun tərkib hissəsini təşkil edirlər. Məlum olduğu kimi, sərhəd mübahisələri beynəlxalq ümumi hüququn tənzimləmə predmetinə aiddir. Lakin, bu sahə kifayət qədər məhdud tənzimləmə predmetinə malikdir və bu sahədə mütəxəssislər də azlıq təşkil edir [14, s.31].

Beynəlxalq sərhəd mübahisələrinin məcburi həlli üzrə əsas prosedurlara BMT Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi, Dəniz hüququ üzrə Beynəlxalq Tribunal və ad hoc arbitraj məhkəmələri aid edilir. Bu işlər üzrə məhkəmə qərarları suveren sərhədlərin delimitasiyası ilə bağlı beynəlxalq adət hüququnu formalaşdırır [10, s.4]. Hazırda sərhədlərin müəyyən olunması üzrə kifayət qədər məhkəmə təcrübəsi formalaşmışdır. Lakin, həm dövlətlər, həm də beynəlxalq məhkəmələr sərhədlərin müəyyən olunması zamanı mübahisəyə karbohidrogen ehtiyatlarının istismarı ilə bağlı transmilli şirkətlərlə münasibətlər baxımından daha geniş perspektivdən yanaşmağa üstünlük verirlər [14, s.15].

Şirkətlərlə dövlətlər arasında yaranan mübahisələrə dövlət investisiya mübahisələri aid edilir (investorla dövlət arasında yaranan mübahisələr). Bu müba-

hisələr dövlətlər tərəfindən ilkin razılaşma şərtləri dəyişdirildikdə və ya investisiyalar milliləşdirildikdə meydana gəlir. Neft-qaz şirkəti və ya konsorsiumu olan investor öz tələbini investisiya kontraktı (hasilatın pay bölgüsü haqqında müqavilə, risklərin idarə olunması haqqında müqavilə) ilə və ya investisiya sazişi ilə, yaxud da bunların hər ikisi ilə əsaslandırma bilər. Hazırda bir çox mübahisələr üzrə ikitərəfli investisiya sazişlərinə, o cümlədən çoxtərəfli müqavilələrə, xüsusilə də Enerji Xartiyasına Müqaviləyə istinad edilir.

Şirkətlər arasında yaranan mübahisələr neft-qaz kontraktlarından irəli gələn kommersiya müqavilələridir. Neft-qaz şirkətləri arasında yaranan mübahisələrin iki kateqoriyası fərqləndirilə bilər. Birinci kateqoriya mübahisələrə neft-qaz konsessiya müqavilələrində pay sahibləri birgə müəssisə iştirakçıları və ya belə payların və ya hasilat paylarının alıcıları və satıcıları arasında yaranan mübahisələr aid edilir. Belə mübahisələr konfidensiallıq haqqında sazişlər, birgə fəaliyyət barədə sazişlər, birləşmə barədə sazişlər, farmaut sazişləri (mineral ehtiyatlar üzərində lizinq sahibi olan şirkətlə müəyyən xidmətlər müqabilində həmin lizinq üzrə müəyyən faiz pay əldə etmək istəyən şirkət arasında bağlanan müqavilə), qarşılıqlı maraqlar barədə sazişlər, kəşfiyyat və sövdələşmə barədə sazişlər və alqı-satqı müqavilələri üzrə meydana çıxan mübahisələr daxildir. Xidmətlər və ya təchizat üzrə operatorlarla podratçılar arasında yaranan ikinci kateqoriya mübahisələr isə bu növ kontraktlardan irəli gəlir: neft buruqlarının qazılması və təchizatı sazişləri, seysmik sazişlər, tikinti sazişləri, təchizat və tikinti sazişləri, daşına və emal üzrə sazişlər. Bu növ mübahisələr neft-qaz şirkətlərinin iştirak etdiyi mübahisələrin böyük hissəsini təşkil edir və əsasən beynəlxalq neft-qaz ticarəti ilə bağlı olduğundan, məhkəmə qaydasında deyil, arbitraj qaydasında həll edilirlər [15, s.169-171].

Beynəlxalq neft sənayesində sövdələşmələr və əməliyyatlar zamanı əsasən model kontraktlardan istifadə olunur [12, s.6]. Bu kontraktlar neft sənayesi assosiasiyaları tərəfindən işlənib hazırlanır və dərc olunur. Belə assosiasiyalar mütəmadi olaraq danışıqlar zamanı və sazişlərin mətninin tərtib olunması zamanı bu tip model kontraktlardan istifadə edirlər. Daha çox istifadə edilən model kontraktlar sahəvi praktikanı və ümumqəbuledilmiş şərtləri əks etdirən müddəaları ehtiva edirlər [11, s.284]. Model kontraktlar neft ticarətində istifadə edilən bir sıra ümumi sazişləri tənzim edən şərtləri standartlaşdırır. Onlar elə bir şəkildə tərtib edilir ki, tərəflər özləri üçün daha əlverişli olan alternativlərdən seçim imkanına malik olurlar [12, s.4].

Fiziki şəxslərlə şirkətlər arasında yaranan mübahisələr - bəzən elə hallar olur ki, fiziki şəxslər neft-qaz şirkətlərinə qarşı iddia irəli sürürlər. Birincisi, şəxs fiziki xəsarət aldıqda şirkətə qarşı iddia qaldıra bilər. Bu hal daha təkmil şəkildə ABŞ qanunvericiliyi ilə tənzimlənir. Fərdi pretenziyaların digər bir qrupu insan hüquqları və ətraf mühitin mühafizəsi ilə bağlıdır. Bəzən belə iddialar ABŞ məhkəmələrində Xaricilərə münasibətdə hüquq pozuntuları haqqında Statut əsasında, o cümlədən digər hüquqi mexanizmlərin tətbiqi əsasında qaldırılır [6, s.121-139]. Fiziki şəxslər tərəfindən başqa növ iddialar neft-qaz sazişlərini

imzalayan şirkətlər bu sazişlərdən zidd olaraq qeyri-qanuni hərəkətlərə yol verdikdə qaldırıla bilər. Fiziki şəxslər tərəfindən şirkətlərə qarşı iddiaların sonuncu qrupuna şirkətin xeyrinə dövlət kontraktının əldə edilməsi zamanı ödəniş tələb edilməsi məqsədilə agentlər və ya məşvərətçilər tərəfindən irəli sürülən iddialar daxildir. XX əsrin 60-cı illərindən etibarən qəbul edilən dövlətin hökuməti ilə kontrakta nail olduqdan sonra öz agentlərinə ödəniş etməkdən imtina edən şirkətlərə qarşı çoxlu sayda arbitraj prosesləri baş tutmuşdur [9].

Əsasən XIX əsrin sonlarından etibarən təzahür etməyə başlayan bütün bu amillər tezliklə milli qanunvericilik səviyyəsində neft hüququ və ya neft-qaz hüququ kimi anlayışların meydana gəlməsini labüd etmiş oldu. Lakin XX əsrin 70-ci illərinə qədər yalnız bir ölkə - ABŞ bu istiqamətdə qanunvericilik səviyyəsində müəyyən nailiyyətlər əldə etdi. Daha sonra neft-qaz hüququ, neft hüququ kimi anlayışlar ötən əsrin 60-70-ci illərindən etibarən Böyük Britaniya, Hollandiya, Norveç, Avstraliya kimi ölkələrdə ofşor neft ehtiyatlarının kəşfindən sonra meydana gəlməyə başladı. Həmin dövrdə bir sıra ölkələrdə, xüsusilə də Latın Amerikasını və Orta Şərq ölkələrində dövlət inhisarına götürülmüş neft hasilatı artıq formalaşmışdı. Hüquqi və iqtisadi baxımdan “yeni” ofşor neft yurisdiksiyasına malik ölkələrlə müqayisədə zəif inkişaf etmələrinə baxmayaraq, bu ölkələrdə dövlətlə neft şirkətləri arasında neft hasilatı ilə bağlı münasibətlərin bir çox əsas xüsusiyyətləri mövcud idi. Belə ki, bu ölkələrdə neft-qaz hüquq normaları müvafiq münasibətlərin milli qanunvericilik pərdəsi altında müqayisəli və transmilli əsasda müəyyən olunmasını nəzərdə tuturdu [5, s.3].

Hüquq ədəbiyyatında həmçinin neft hüququnun neft-qaz hüququndan fərqləndirilməsi barədə də fikir ayrılıqlarına rast gəlinir. Müvafiq problemlə bağlı M.K.Süleymanov qeyd edir ki, neft hüququ enerji hüququnun yarım sahələri ilə bərabər nəzərdən keçirilməlidir. Müəllif hüququn kompleks sahələri nəzəriyyəsinin tərəfdarı olmaqla yanaşı, istənilən hüquqi institutun müstəqil hüquq sahəsi kimi göstərilməsi fikri ilə razılaşmır. Onun fikrincə, “alim hüquqi tənzimləmənin hər hansı bir sahəsini tədqiq edərkən dərhal müstəqil hüquq sahəsinin mövcudluğunu bəyan edir: energetika sahəsini tədqiq edən alimlər energetika hüququnun, neft əməliyyatlarını tədqiq edən alimlər neft hüququnun, investisiyaları tədqiq edən alimlər investisiya hüququnun, kömürlə bağlı münasibətləri tədqiq edən alimlər kömür hüququnun, uranla bağlı münasibətləri tədqiq edən alimlər uran hüququnun və s. bu kimi hüquq sahələrinin mövcudluğunu qeyd edirlər”. M.K.Süleymanov hesab edir ki, hüquq sistemində bir sıra mühüm hüquqi institutları hüququn kompleks sahəsi kimi ifadə etmək olar. Burada sərbəst iqtisadi (sahibkarlıq, təsərrüfat, kommersiya) hüquqdan, sosial-siyasi hüquqdan, ekologiya hüququndan gedir. Hüququn digər kompleks sahələri də mövcud ola bilər, lakin bütün kompleks hüquqi təsisatlar bu üç sahəyə aid edilməlidir. Energetikanın hüquqi tənzimlənməsi ilə bağlı bütün kompleks təsisatlar hüquq institutu kimi sahibkarlıq hüququna daxil edilir. Başqa sözlə, bunlar hüququn kompleks sahəsinin institutlarıdır. Bu yanaşmadan energetika hüququnu sahibkarlıq hüququnun institutu, neft hüququnu, kömür hüququnu, atom hüququnu,

elektro-energetika hüququnu isə energetika hüququnun yarım-institutları kimi nəzərdən keçirmək olar. Eyni zamanda, neft hüququ, kömür hüququ, atom hüququ sərt mineralların kəşfiyyatı və hasilatı hüququ ilə yanaşı olaraq, sahibkarlıq hüququnun başqa bir institutu olan yerin təkindən istifadə hüququna daxil edilir. Həmçinin bütün bunlar qismən sahibkarlıq institutunun digər bir institutu olan investisiya hüququna daxil edilir [17, s.4].

Bununla yanaşı, hüquq ədəbiyyatlarında neft-qaz hüququnun (və ya neft hüququnun) beynəlxalq ümumi (publik) hüququn tərkib hissəsi olması barədə fikirlər də yer alır [3; 4]. Lakin, belə yanaşmalar müəyyən ziddiyyətlərlə müşayiət olunur. Xüsusilə də beynəlxalq-hüquqi münasibətlər müxtəlif hüquq fənlərinin konkret qarşılıqlı təsirini tələb etdikdə, müəyyən problemlər meydana çıxmağa bilər. Beynəlxalq neft kontraktlarının əsasında duran hüquqi rejimin təhlili bu cür çətinliklərin müəyyən olunmasına, eləcə də təcrübədə onların aradan qaldırılmasına imkan verir. Adi beynəlxalq xüsusi hüquq yanaşması bu kontraktlarla əlaqədar olan beynəlxalq publik-hüquqi nəticələrin mövcudluğunu inkar edə bilməz [2, s.549]. Eyni qaydada həm beynəlxalq ümumi hüquq, həm də beynəlxalq xüsusi hüquq ictimai maraqları qorumağa çalışır [13, s.100-101].

Neft hüququ və ya *lex petrolea* barədə deyilənləri yekunlaşdıraraq, belə qənaətə gəlmək olar ki, bu sahə neft sənayesinin qloballığı və əhəmiyyəti nəzərə alınmaqla beynəlxalq hüquqda kifayət qədər geniş paya malikdir. Neft hüququ neft sektoruna beynəlxalq hüququn tətbiqi kimi, yaxud beynəlxalq neft sektorunun konkret ehtiyaclarının qarşılınması üçün işlənib hazırlanan xüsusi hüquqi rejim kimi, yaxud da qeyd edilən hər iki istiqamətdə birlikdə nəzərdən keçirilə bilər. Sərhəd mübahisələri, insan hüquqları və ekoloji iddialar və digər bu kimi sahələrdə neft hüququnun artan inkişafı onun birinci istiqamət üzrə, yəni, neft sektoruna beynəlxalq hüququn tətbiqi kimi başa düşülməsinə gətirib çıxarır. Bununla yanaşı, beynəlxalq kommersiya mübahisələri, o cümlədən dövlət investisiyaları ilə bağlı mübahisələr neft hüququnun ikinci istiqamət üzrə, yəni, beynəlxalq neft sektorunun konkret ehtiyaclarının qarşılınması üçün işlənib hazırlanan xüsusi hüquqi rejim kimi inkişafını göstərir. Şübhəsiz, hansı istiqamətdə qəbul edilməsindən asılı olmayaraq, neft hüququ və ya *lex petrolea* həm beynəlxalq ümumi hüququn, həm də beynəlxalq xüsusi hüququn predmetinə daxil olan məsələləri ehtiva edən hüquq sahəsi kimi qəbul edilə bilər.

İstinadlar:

1. Blackaby N., Partasides C., Redfern A. & Hunter M. Redfern & Hunter on International Arbitration. 5th edition. Oxford, Oxford University Press, 2009, 776 p.
2. Brownlie I. Principles of Public International Law. Vol. 11. 7th ed. Oxford, Oxford University Press, 2008, 740 p.
3. Conflicts of Laws and Laws of Conflict in Europe and Beyond, Patterns of Supranational and Transnational Juridification. Ed. by R. Nickel. Cambridge, Intersentia, 2010, 402 p.

4. Constitutionalism, Multilevel Governance and Social Regulation, Studies in Transnational Economic Law. Ed. by C. Joerges and E.U. Petersmann. Vol. 9. Oxford, Hart Publishing, 2006, 566 p.

5. Daintith T. Against 'lex petrolea' // Journal of World Energy Law and Business, 2017, Vol. 10, pp. 1-13.

6. Drimmer J. Human Rights and the Extractive Industries: Litigation and Compliance Trends // Journal of World Energy Law & Business, 2010, Vol. 3, pp. 121-139.

7. Heffron R.J., Ronne A., Tomain J.P., Bradbrook A., Talus K. A treatise for energy law // Journal of World Energy Law and Business, 2018, Vol. 11, pp. 34-48.

8. Martin A.T. Dispute Resolution in the International Energy Sector: An Overview // Journal of World Energy Law & Business, 2011, Vol. 4, pp. 332-368.

9. Martin A.T. International Arbitration and Corruption: An Evolving Standard, 20th Annual Institute for Transnational Arbitration. June, 2009. <http://timmartin.ca/wp-content/uploads/2016/02/Int-Arbitration-Corruption-Martin2002.pdf>

10. Martin A.T. Lex petrolea in international law / In: Dispute Resolution in the Energy Sector: A Practitioner's Handbook. Ed. by R. King. London, Globe Law and Business, 2012, pp. 1-14.

11. Martin A.T. Model Contracts: A Survey of the Global Petroleum Industry // Journal of Energy & Natural Resources Law, 2004, Vol. 22, pp. 281-340.

12. Martin A.T., Park J.J. Global Petroleum Industry Model Contracts Revisited: Higher, Faster, Stronger // Journal of World Energy Law & Business, 2010, Vol. 3, pp. 4-43.

13. McBarnet D. Transnational Transactions: Legal Work, Cross-border Commerce and Global Regulation / In: Transnational Legal Process. Ed. by M.Likosky. Oxford, Butterworths, 2002, pp. 88-117.

14. Smith D., Pratt M. How to deal with the maritime boundary uncertainty in oil and gas exploration and production areas. The Association of International Petroleum Negotiators, 2007.

15. Weems P., Bolton M. Highlights of Key Revisions – 2002 AIPN Model Form International Operating Agreement // International Energy Law & Taxation Review, 2003, Vol. 6, pp. 151-175.

16. Селиверстов С.С. К вопросу о понятии энергетического права // Энергетическое право, 2008, №1 (10), с. 52-58.

17. Сулейменов М.К. Нефтяное право Республики Казахстан // Энергетическое право, 2007, №2, с. 4-9.

18. <http://www.iccwbo.org/court/arbitration/index.html?id=34704>

19.

<http://icsid.worldbank.org/ICSID/FrontServlet?requestType=ICSIDDocRH&actionVal=CaseLoadStatistics>

НЕФТЯНОЕ ПРАВО ИЛИ LEX PETROLEA КАК НОВЫЙ ПОДХОД К МЕЖДУНАРОДНОМУ ПРАВУ В ОБЛАСТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ НЕФТЯНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Анар Панахов*

Резюме

В статье подробно анализируются теоретические подходы о нефтяном праве или lex petrolea на основе разногласий в правовой литературе. Отмечается, что, принимая во внимание глобальность и значение нефтяной промышленности, lex petrolea имеет

* Диссертант Бакинского Государственного Университета

достаточно большую долю в международном праве. Автор приходит к выводу о том, что нефтяное право или lex petrolea может быть принят как отрасль права, которая охватывает вопросы входящие в предмет как международного публичного права, так и международного частного права.

Ключевые слова: *нефтяное право, нефтяные контракты, международное право, типовые контракты, межгосударственные споры, нефтяные компании.*

OIL LAW OR LEX PETROLEA AS A NEW APPROACH CRITERION TO INTERNATIONAL LAW IN THE FIELD OF LEGAL REGULATION OF OIL INDUSTRY

Anar Panahov*

Abstract

The article analyzes in detail the theoretical approaches to oil law or lex petrolea based on disagreements in the legal literature. It is noted that, taking into account the global nature and importance of the oil industry, lex petrolea has a fairly large share in international law. The author comes to the conclusion that oil law or lex petrolea can be adopted as a branch of law that covers issues that are part of the subject matter of both public international law and private international law.

Keywords: *oil law, petroleum contracts, international law, model contracts, interstate disputes, oil companies.*

* Ph.D Candidate, Baku State University